

	κείμενο «Ο Μέγας Αλέξανδρος και το Καταραμένο Φίδι». Μπορούν να αξιοποιηθούν προαιρετικά «Η πινεζοβροχή», «Η οδοντόβουρτσα» και «Είτανε μία κοπέλα από τη Σάμο».		
24η Ενότητα Να σου πω τι έμαθα; (σελ. 67) 1. (σελ. 68) 2. (σελ. 70) 3. (σελ. 71) 4. (σελ. 71) 5. (σελ. 72) 6. (σελ. 73)	Β.Μ.: Η διδασκαλία μπορεί να εστιάσει στην υπ. 6 που προσφέρεται για συζήτηση σχετικά με το καλοκαίρι και τις διακοπές. Τ.Ε.: Οι ασκήσεις του Τ.Ε. δύνανται να παραλειφθούν. ΑΝΘΟΛΟΓΙΟ: Προτείνεται να παραλειφθεί η διδασκαλία από το Ανθολόγιο.	Περίπου 1 διδακτική ώρα.	

ΜΑΘΗΜΑ/ΤΑΞΗ: ΓΛΩΣΣΑ Γ' ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ**ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ:**

1. ΓΛΩΣΣΑ Γ' Δημοτικού: *Τα απίθανα μολύβια*, Βιβλίο Μαθητή, τεύχος α', Αθήνα, Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών και Εκδόσεων «Διόφαντος».
2. ΓΛΩΣΣΑ Γ' Δημοτικού: *Τα απίθανα μολύβια*, Βιβλίο Μαθητή, τεύχος β' Αθήνα, Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών και Εκδόσεων «Διόφαντος».
3. ΓΛΩΣΣΑ Γ' Δημοτικού: *Τα απίθανα μολύβια*, Βιβλίο Μαθητή, τεύχος γ', Αθήνα, Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών και Εκδόσεων «Διόφαντος».
4. ΓΛΩΣΣΑ Γ' Δημοτικού: *Τα απίθανα μολύβια*, Τετράδιο Εργασιών Μαθητή, τεύχος α', Αθήνα, Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών και Εκδόσεων «Διόφαντος».
5. ΓΛΩΣΣΑ Γ' Δημοτικού: *Τα απίθανα μολύβια* Τετράδιο Εργασιών Μαθητή, τεύχος β', Αθήνα, Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών και Εκδόσεων «Διόφαντος».
6. Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων, Γ' & Δ' Δημοτικού: Το σκοτεινό του κόσμου, Αθήνα, Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών και Εκδόσεων «Διόφαντος».
7. Εικονογραφημένο Λεξικό Α', Β', Γ' Δημοτικού: Το Πρώτο μου Λεξικό, Αθήνα, Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών και Εκδόσεων «Διόφαντος».

ΑΝΑΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗΣ ΥΛΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΩΡΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΓΛΩΣΣΑΣ Γ' ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ		
Διδακτέα ύλη	Προτάσεις για διαχείριση της διδακτέας ύλης	Ενδεικτικός χρονικός προγραμματισμός
<u>ΒΙΒΛΙΟ ΜΑΘΗΤΗ (Β.Μ.): ΤΕΥΧΟΣ Α', ΤΕΤΡΑΔΙΟ ΕΡΓΑΣΙΩΝ (Τ.Ε.): ΤΕΥΧΟΣ Α'</u> <u>ΑΝΘΟΛΟΓΙΟ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΩΝ ΚΕΙΜΕΝΩΝ Γ', Δ' ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ</u>		
ΑΣ ΓΝΩΡΙΣΤΟΥΜΕ ΚΑΛΥΤΕΡΑ Τα απίθανα μολύβια	Πρώτη γνωριμία με τους ήρωες του βιβλίου. Μπορεί να γίνει σύνδεση με το μάθημα «Θαλασσινό σχολείο» με στόχο τη συνεργασία και την ενίσχυση της δυναμικής της ομάδας.	
ΠΑΛΙ ΜΑΖΙ!		11 διδακτικές ώρες
1. Θαλασσινό σχολείο (σελ. 10-11)	Προτείνεται η αξιοποίηση όλων των ασκήσεων του Β.Μ. και του Τ.Ε., κρινόμενων ως επαναληπτικού τύπου.	
2. Επιστροφή στα θρανία (σελ.	Προτείνεται η αξιοποίηση όλων των ασκήσεων Β.Μ.	

12-14)	και Τ.Ε., με προσανατολισμό στην παραγωγή γραπτού λόγου μέσα από τη διερεύνηση εμπειριών ανθρώπων διαφορετικών πολιτισμών.	
3. Το σχολείο ταξιδεύει στον χρόνο (σελ. 15-17)	Προτείνεται η αξιοποίηση όλων των ασκήσεων Β.Μ. και Τ.Ε. για παραγωγή γραπτού λόγου μέσα από τη διερεύνηση εμπειριών ανθρώπων διαφορετικών εποχών.	
Ανθολόγιο «Ένας περίπατος στην πόλη» (σελ.89-91)	Το κείμενο του Ανθολογίου μπορεί να διδαχθεί διαθεματικά με την Ιστορία στην Δ΄ Τάξη.	
4. Δημοτικό Σχολείο Τρικάλων Ημαθίας (σελ. 18-20)	Προτείνεται η αξιοποίηση των ασκήσεων για τη διδασκαλία της τελείας και των άρθρων. Η άσκ. 3 από το Β.Μ. προτείνεται να γίνει προφορικά για ανάπτυξη διαλογικής συζήτησης με προτάσεις. Η άσκ. 4 από το Τ.Ε. μπορεί να παραλειφθεί, λόγω επαναλαμβανόμενων απόψεων των μαθητών. Προτείνεται να δοθεί έμφαση στο δεύτερο σκέλος της άσκ. 5 στο Τ.Ε., καθώς συμβάλλει στην παραγωγή γραπτού λόγου. Το πρώτο σκέλος της ίδιας άσκησης μπορεί να αξιοποιηθεί για συζήτηση στη Μελέτη Περιβάλλοντος στο πλαίσιο ανάλογης θεματικής.	
5. Δεν είναι τρελοί οι δίδυμοι! (σελ. 21-24)	Προτείνεται η αξιοποίηση των ασκήσεων του Β.Μ. για τη διδασκαλία του Ενικού και Πληθυντικού αριθμού και την παραγωγή γραπτού λόγου. Η άσκ. 2 από το ΤΕ προτείνεται να συμπληρωθεί στο σπίτι, καθώς κρίνεται γενικότερου περιεχομένου. Η άσκ. 3 από το ΤΕ προτείνεται να συμπληρωθεί στο σπίτι σαν «Σκέφτομαι και γράφω», καθώς απαιτεί περισσότερο χρόνο και σκέψη.	
6. Ένα αστείο περιστατικό (σελ. 25)	Το κείμενο μπορεί να αξιοποιηθεί διδακτικά για τη γνωριμία των μαθητών με τη σύνταξη τίτλων και την αφήγηση περιστατικού με τη βοήθεια εικόνων. Το λεξιλόγιο στην σελ.26 μπορεί να αξιοποιηθεί για τη σύνθεση μιας σύντομης περιγραφής ή ιστορίας από την σχολική ζωή.	
Ανθολόγιο «Λούνα παρκ παππούλη μου» (σελ. 39-40)	Το κείμενο μπορεί να αξιοποιηθεί παράλληλα με το μάθημα «Ένα αστείο περιστατικό», ώστε να αναδειχθούν οι διακειμενικές συνδέσεις με τρόπο κατανοητό.	
ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ ΚΑΙ ΣΤΗ ΓΕΙΤΟΝΙΑ		8 διδακτικές ώρες
1.Αγαπητό μου ημερολόγιο (σελ.28-31)	Προτείνεται η αξιοποίηση όλων των ασκήσεων του Β.Μ. για να θυμηθούν οι μαθητές/-ήτριες την κλίση του ρήματος «είμαι» που είχαν διδαχθεί στη Β΄ τάξη.	
2.Η φίλη μας η Αργυρώ (σελ.32-35)	Προτείνεται η αξιοποίηση όλων των ασκήσεων από το Β.Μ. για την κλίση του Ενεστώτα και για σύνθετες λέξεις. Η άσκ. 4 από το Τ.Ε. προτείνεται να γίνει προφορικά για ανάπτυξη της επιχειρηματολογίας. Σε περίπτωση που ο χρόνος δεν επαρκεί, οι ασκ. 5 και 6 μπορεί να παραλειφθούν, λόγω επανάληψης από το πρώτο μάθημα.	

3.Τα παιδικά μου παιχνίδια (σελ.36-39)	Προτείνεται η αξιοποίηση όλων των ασκήσεων από το Β.Μ. Από το Τ.Ε. η άσκ. 7 προτείνεται να γίνει προφορικά, καθώς συσχετίζεται με το β' σκέλος της άσκ. 6. Η άσκηση 8 προτείνεται να γίνει στο σπίτι γιατί απαιτεί περισσότερο χρόνο.	
Ανθολόγιο «Ένας αλλιώτικος ποδοσφαιρικός αγώνας» (σελ. 148-146).	Το κείμενο προτείνεται να αξιοποιηθεί διδακτικά ως αφορμή για να παρουσιάσουν οι ομάδες εργασίας «Παραδοσιακά παιχνίδια» ή «Παιχνίδια του παρελθόντος»	
4.Στη νέα μας γειτονιά (σελ. 40-42)	Προτείνεται να αξιοποιηθούν οι ασκήσεις από το Β. Μ. Η άσκ. 2 μπορεί να παραλειφθεί, λόγω αντιγραφής πληροφοριών από το κείμενο. Πρόκειται για ασκήσεις που εξοικειώνουν το μαθητή με τη χρήση λεξικού για την αναζήτηση της ορθογραφίας και της σημασίας των λέξεων. Από το Τ.Ε., η άσκ. 3 προτείνεται να γίνει προφορικά, καθώς συμβάλλει στην ανάλυση της λειτουργίας της εικόνας. Σε περίπτωση έλλειψης χρόνου, η άσκ. 4 μπορεί να παραλειφθεί, καθώς είναι επαναληπτική της 3. Επίσης, προτείνεται να υπάρξει στα Εικαστικά δραστηριότητα αποτύπωσης, είτε ως ζωγραφιά είτε ως μακέτα, της γειτονιάς που βρίσκεται το σχολείο. Επιπλέον, είναι δυνατή η ανάπτυξη σχεδίου εργασίας με τίτλο «Γνωρίζω την πόλη μου». Οι ασκήσεις αυτές (3,4) μπορούν να συνδυαστούν με τη Μελέτη Περιβάλλοντος (Κεφ.3-Ενδιαφερόμαστε για την κοινότητα).	
ΣΤΗ ΓΗ ΚΑΙ ΣΤΗ ΘΑΛΑΣΣΑ		
1.Σπίτι με κήπον (σελ. 46-49)	Το κείμενο μπορεί να αξιοποιηθεί διδακτικά. Οι ασκ. 3, 7, 8, 9, 10 δύνανται να παραλειφθούν, σε περίπτωση που ο χρόνος δεν επαρκεί, καθώς παρουσιάζουν αλληλοεπικαλύψεις με άλλες ασκήσεις. Επίσης, προτείνονται, στα Εικαστικά, ζωγραφιές με ζώα, κολλάζ με ζώα και παιχνίδι ρόλων μέσα στην τάξη.	10 διδακτικές ώρες
2.Γάτος από σπίτι ζητά νέα οικογένεια (σελ. 50-52)	Προτείνεται η διδακτική αξιοποίηση του κειμένου και όλων των ασκήσεων από το Β.Μ. και το Τ.Ε., καθώς συμβάλλουν στον εντοπισμό των σημαντικών πληροφοριών στο περιεχόμενο των κειμένων, για παροχή σωστών οδηγιών στους αναγνώστες. Οι ασκήσεις 1,2 από το Τ.Ε. μπορούν να παραλειφθούν, γιατί υπάρχουν αντίστοιχες σε προηγούμενες ενότητες.	
Ανθολόγιο, «Το τραγούδι της φάλαινας» (σελ. 15-18)	Το κείμενο μπορεί να αξιοποιηθεί ως αφορμή για την υλοποίηση εργασίας των ομάδων με τίτλο «Ζώα υπό εξαφάνιση».	
3.Οι ακροβάτες της θάλασσας (σελ.53-55)	Προτείνεται η αξιοποίηση όλων των ασκήσεων από το Β.Μ., καθώς οι μαθητές/-ήτριες εξοικειώνονται με την αναζήτηση της σωστής ορθογραφίας των άρθρων μέσα από τη σημασία τους στο κειμενικό περιβάλλον. Από το Τ.Ε., οι ασκ. 3 και 4 προτείνεται να	

	συσχετιστούν με ανάλογες ασκήσεις στη Μελέτη Περιβάλλοντος.	
4.Γη και θάλασσα (σελ. 56-58)	Προτείνεται η διδακτική αξιοποίηση του κειμένου και των ασκήσεων από το Β.Μ., καθώς οι μαθητές/-ήτριες ασκούνται στο να διακρίνουν με ευχέρεια τη διαφορετική χρήση της ίδιας λέξης μέσα στις προτάσεις. Από το Τ.Ε., η άσκ. 3 μπορεί να γίνει προφορικά για ενίσχυση της δημιουργικής φαντασίας μέσω του αυτοσχεδιασμού. Κατά την κρίση του/της εκπαιδευτικού ως προς την ωριμότητα και τις προηγούμενες εμπειρίες των μαθητών/-ητριών της τάξης, η άσκ. 4 μπορεί να παραλειφθεί. Μελέτη Περιβάλλοντος, «Ένας τόπος με χίλια πρόσωπα»(σελ.29-30).	
5.Οι μικροί ταξιδιώτες ανεβαίνουν στο βουνό (σελ. 59-61)	Προτείνεται να αξιοποιηθούν οι ασκήσεις από το Β.Μ., καθώς συμβάλλουν στην απόκτηση από τους μαθητές συνείδησης του ταξιδιώτη παρατηρητή και όχι του ταξιδιώτη τουρίστα, στην κατανόηση των ιδιαιτεροτήτων κάθε ταξιδιού. Η άσκ. 2 μπορεί να γίνει προφορικά, για εξάσκηση στις τεχνικές περιγραφής. Η άσκ. 1 μπορεί να γίνει προφορικά, για εξάσκηση στις τεχνικές περιγραφής. Από το Τ.Ε., προτείνεται να αξιοποιηθούν οι υπάρχουσες ασκήσεις που συμβάλλουν στη χρήση λεξικού.	
Ανθολόγιο «Η χελωνίτσα Καρέττα - Καρέττα και το παλιό Φολκσβάγκεν» (σελ.28-32)	Προτείνεται να αξιοποιηθεί διδακτικά το κείμενο οικολογικού προσανατολισμού. Ο αναγνώστης βιώνει τη λογοτεχνία ως πηγή συναισθηματικών εμπειριών και διανοητικών ερεθισμάτων, βασικά στοιχεία διαμόρφωσης ατομικής ταυτότητας.	
Ο ΚΟΣΜΟΣ ΓΥΡΩ ΜΑΣ		8 διδακτικές ώρες
1.Πώς υιοθετήσαμε ένα κομμάτι γης (σελ.64-67)	Προτείνεται να αξιοποιηθούν διδακτικά όλες οι ασκήσεις στο Β.Μ. και στο Τ.Ε. ως επαναληπτικές. Μελέτη Περιβάλλοντος, «Ενδιαφερόμαστε για το περιβάλλον» (σελ.36-38)	
2.Τα χαρτιά ανακυκλώνονται (σελ. 68-71)	Προτείνεται να αξιοποιηθούν διδακτικά οι ασκήσεις από το Β.Μ. ως εμπεδωτικές. Η άσκηση 2 ενδείκνυται για δραστηριότητες στην Ευέλικτη Ζώνη. Δεδομένου ότι η άσκ. 4 από το Τ.Ε. ενδέχεται να δυσκολέψει τους/τις μαθητές/-ήτριες, μπορεί να γίνει μαζί με τον/την εκπαιδευτικό. Η άσκ. 6 μπορεί να γίνει στα Εικαστικά και εναλλακτικά οι μαθητές/-ήτριες να προβούν σε κατασκευές με ανακυκλώσιμα υλικά. Η άσκηση 7 ενδείκνυται για δραστηριότητες στην Ευέλικτη Ζώνη. Εικαστικά, «Τα άνθη του χαρτιού» (σελ.91), «Πολύχρωμες χάρτινες δημιουργίες» (σελ.92).	
3.Το τετράδιο ζωγραφικής (σελ. 72-75)	Προτείνεται να αξιοποιηθούν διδακτικά όλες οι ασκήσεις από το Β.Μ. και το Τ.Ε. ως εμπεδωτικές.	
Ανθολόγιο «Ο εφιάλτης της Περσεφόνης» (σελ.26-27)	Προτείνεται να αξιοποιηθεί το μελοποιημένο ποίημα του Ν. Γκάτσου, σε μια προσπάθεια εξοικείωσης των	

	μαθητών με την ποίηση, όπου η μετουσίωση και η μεταφορά συναισθημάτων λειτουργούν σε διαφορετικό επίπεδο απ' ό,τι στα πεζά κείμενα. Προτείνονται, επίσης, δραστηριότητες που βασίζονται στο παιχνίδι ρόλων και στην παγωμένη εικόνα.	
Η ΠΑΤΡΙΔΑ ΜΑΣ ΓΙΟΡΤΑΖΕΙ		3 διδακτικές ώρες
1.Η σημαία (σελ. 78)	Προτείνεται να αξιοποιηθεί διδακτικά ως επετειακό ανάγνωσμα πολιτιστικής μνήμης. Στα Εικαστικά οι μαθητές/-ήτριες μπορούν να προβούν σε δραστηριότητες ζωγραφικής.	
2.Στον πόλεμο του 1940 (σελ.79-82)	Προτείνεται να αξιοποιηθεί διδακτικά, με στόχο οι μαθητές/-ήτριες να αναγνωρίζουν τις αξίες και τις ιδέες που ενυπάρχουν στα λογοτεχνικά κείμενα και να διερευνούν την ιστορικότητά τους, με απώτερο στόχο την κριτική τοποθέτηση απέναντι σε αυτές.	
Ανθολόγιο, «Οι Γερμανοί και οι πρόκες» (σελ. 99-103)	Προτείνεται η διδακτική αξιοποίηση του κειμένου με έμφαση στην αναγνώριση και περιγραφή του ιστορικού πλαισίου, χώρος, χρόνος, γεγονότα που ορίζουν την εξέλιξη της πλοκής της ιστορίας, τους χαρακτήρες που ενυπάρχουν, καθώς και την οπτική γωνία του συγγραφέα.	
Ανθολόγιο, «Ο Τζοβάνι»(σελ.104-109)	Προτείνεται η διδακτική αξιοποίηση του κειμένου με έμφαση στην αναγνώριση και περιγραφή του ιστορικού πλαισίου. Οι δραστηριότητες 1 και 2 μπορούν να αξιοποιηθούν για την παραγωγή γραπτού λόγου με καθοδήγηση από τον/την εκπαιδευτικό.	
3.Για το Πολυτεχνείο (σελ. 83-84)	Προτείνεται η διδακτική αξιοποίηση του κειμένου ως μέσου διαμόρφωσης της κοινωνικής μνήμης.	
Ανθολόγιο, «Εδώ Πολυτεχνείο...» (σελ.110-112)	Προτείνεται η διδακτική αξιοποίηση του κειμένου με έμφαση στην αναγνώριση και περιγραφή του ιστορικού πλαισίου, χώρος, χρόνος, γεγονότα που ορίζουν την εξέλιξη της πλοκής της ιστορίας, τους χαρακτήρες που ενυπάρχουν, καθώς και την οπτική γωνία του συγγραφέα. Η δραστηριότητα 4 ενδείκνυται για επεξεργασία στην Ευέλικτη Ζώνη.	
<u>ΒΙΒΛΙΟ ΜΑΘΗΤΗ (Β.Μ.): ΤΕΥΧΟΣ Β΄, ΤΕΤΡΑΔΙΟ ΕΡΓΑΣΙΩΝ (Τ.Ε.): ΤΕΥΧΟΣ Α΄</u> <u>ΑΝΘΟΛΟΓΙΟ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΩΝ ΚΕΙΜΕΝΩΝ Γ΄, Δ΄ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ</u>		
ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ ΝΤΥΜΕΝΕΣ ΣΤΑ ΛΕΥΚΑ		7 διδακτικές ώρες
1.Η πόλη χάθηκε στο χιόνι (σελ. 8-10)	Προτείνεται να αξιοποιηθούν διδακτικά οι ασκήσεις στο Β.Μ. και στο Τ.Ε. ως επαναληπτικές. Οι μαθητές/-ήτριες εξοικειώνονται στη χρήση λεξικών κατά την αναζήτηση της σημασίας των λέξεων και των αντιθέτων τους και στην παραγωγή γραπτού λόγου.	
2.Η πόλη χάθηκε στο χιόνι (συνέχεια) (σελ. 11-14)	Προτείνεται να αξιοποιηθούν διδακτικά οι ασκήσεις του Β.Μ., καθώς και η άσκ. 3 και 4 του Τ.Ε., ως επαναληπτικές. Επίσης, προτείνεται να	

	πραγματοποιηθούν οι ασκ. 1 και 2 από το Τ.Ε. ως εμπεδωτικές, χωρίς να δοθεί ιδιαίτερη έμφαση, καθώς το γραμματικό φαινόμενο που υποστηρίζουν (οι σύνδεσμοι) διδάσκεται αναλυτικά στην ύλη της Ε' τάξης.	
3.Τόσο χιόνι δεν ξανάγινε (σελ.15-17)	Προτείνεται να αξιοποιηθούν διδακτικά όλες οι ασκήσεις από το Β.Μ. ως εμπεδωτικές. Από το Τ.Ε. μπορεί να παραλειφθεί η άσκ. 4, καθώς αποτελεί αντικείμενο διδασκαλίας και στην Ε' τάξη.	
Ανθολόγιο «Η πτώση του φύλλου που έλεγαν Φρέντυ» (σελ.12-14)	Προτείνεται η διδακτική αξιοποίηση του κειμένου με οικολογικό προσανατολισμό.	
ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΤΟΥ ΧΕΙΜΩΝΑ		9 διδακτικές ώρες
1.Ο χιονάνθρωπος και το κορίτσι (σελ. 20-24)	Προτείνεται να αξιοποιηθούν διδακτικά οι ασκήσεις από το Β.Μ., εκτός από την 4 που αναφέρεται στις προσωπικές αντωνυμίες και θα διδαχτούν στην Δ' τάξη. Ομοίως, παραλείπεται και η άσκ. 2 από το ΤΕ.	
2. Κάτω απ' το χιόνι (σελ. 25-26)	Προτείνεται να αξιοποιηθούν διδακτικά οι ασκήσεις από το Β.Μ. ως εμπεδωτικές και αυτές από το ΤΕ για εξοικείωση του μαθητή με τον ποιητικό λόγο.	
3.Ο εγωιστής γίγαντας (σελ. 27-31)	Προτείνεται να αξιοποιηθούν οι ασκήσεις από το Β.Μ., ως επαναληπτικές. Σε περίπτωση που ο χρόνος δεν επαρκεί, η άσκ. 7 στο «Παρατηρώ και Μαθαίνω» μπορεί να παραλειφθεί, καθώς αποτελεί αντικείμενο διδασκαλίας και στην Δ' τάξη, όπως και η άσκ. 1 από το ΤΕ. Η άσκ. 10 από το Β.Μ. και το πρώτο σκέλος της άσκ. 5 από το ΤΕ, μπορούν να ενταχθούν στα Εικαστικά. Με το β' σκέλος της άσκ. 5, οι μαθητές/-ήτριες ασκούνται στο να συνθέτουν κείμενα με βάση την εικόνα και να αναδιηγούνται ιστορίες. Στο σημείο αυτό θα ακολουθήσει το ομότιτλο κείμενο που υπάρχει στο τέλος του βιβλίου.	
<u>ΒΙΒΛΙΟ ΜΑΘΗΤΗ (Β.Μ.): ΤΕΥΧΟΣ Β', ΤΕΤΡΑΔΙΟ ΕΡΓΑΣΙΩΝ (Τ.Ε.): ΤΕΥΧΟΣ Β' ΑΝΘΟΛΟΓΙΟ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΩΝ ΚΕΙΜΕΝΩΝ Γ', Δ' ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ</u>		
ΕΛΑ ΣΤΗΝ ΠΑΡΕΑ ΜΑΣ!		11 διδακτικές ώρες
1.Αξέχαστα γενέθλια (σελ. 34-38)	Προτείνεται να αξιοποιηθούν διδακτικά οι ασκήσεις από το Β.Μ. και από το Τ.Ε. ως εμπεδωτικές. Η άσκ. 1 από το Β.Μ. στοχεύει στην κατάλληλη επιλογή πληροφοριών από το κείμενο, προκειμένου να αποδώσουν οι μαθητές/τριες το κύριο νόημα. Για εξοικονόμηση διδακτικού χρόνου προτείνεται οι ασκ. 2 και 4 από το ΤΕ να γίνουν προφορικά και οι ασκήσεις 6 και 7 να δοθούν στο σπίτι.	
2.Μικρομαγειρέματα (σελ. 39-42)	Προτείνεται να αξιοποιηθούν διδακτικά οι ασκήσεις από το Β.Μ. ως εμπεδωτικές. Μιλάμε στα παιδιά για την προσταγή αλλά όχι ως προστακτική έγκλιση, η οποία διδάσκεται στην Ε' τάξη. Με την άσκ. 3, οι	

	μαθητές/-ήτριες διακρίνουν τις διαφορές ανάμεσα στο επίσημο και στο ανεπίσημο ύφος γραφής. Με την άσκ. 4 από το Τ.Ε. οι μαθητές/-ήτριες ασκούνται στο να ακολουθούν οδηγίες και να συντάσσουν εντολές.	
3.Φτιάχνουμε προσκλήσεις (σελ. 43-45)	Αναλόγως της διαθεσιμότητας χρόνου, από το Τ.Ε. επιλέγουμε μια από τις τρεις ασκήσεις για εξάσκηση των μαθητών στη σύνταξη προσκλήσεων ανάλογα με τον παραλήπτη τους.	
Ανθολόγιο «Από το περιβόλι του Σαμίχ» (σελ. 154-157)	Προτείνεται να αξιοποιηθεί διδακτικά το κείμενο, λόγω της επίκαιρης με το προσφυγικό ζήτημα θεματολογίας του. Η αναγνώριση των ιστορικών κειμενικών στοιχείων ενδέχεται να παρουσιάσει δυσκολίες για τους/τις μαθητές/-ήτριες αυτής της ηλικίας, αλλά είναι εφικτή με την καθοδήγηση του/της εκπαιδευτικού.	
4.Από το ημερολόγιο του Ελτόν (σελ. 46-48)	Προτείνεται να αξιοποιηθεί διδακτικά το κείμενο και οι ασκήσεις από το Β.Μ. και το Τ.Ε. με στόχο την εξάσκηση των μαθητών/-ητριών στη σύνταξη εντολών και στην ακολουθία οδηγιών.	
5.Το χαρούμενο λιβάδι (σελ. 49-52)	Προτείνεται να αξιοποιηθεί διδακτικά το κείμενο και οι ασκήσεις από το Τ.Ε., εκτός από την άσκ. 2 που διδάσκεται και στην Ε΄ τάξη. Η άσκ. 1 στο σπίτι ως αντιγραφή στοιχείων του κειμένου. Η άσκηση 3 ενδείκνυται για παραγωγή γραπτού λόγου με καθοδήγηση μέσω ερωτήσεων-λέξεων.	
ΑΝΘΡΩΠΟΙ ΚΑΙ ΜΗΧΑΝΕΣ		11 διδακτικές ώρες
1.Φτιάξε μου ένα σιδερένιο άνθρωπο (σελ. 56-59)	Προτείνεται να αξιοποιηθεί διδακτικά το κείμενο και οι ασκ. από το Β.Μ. Να μη γίνει διευκρίνιση για τις αντωνυμίες και τα άρθρα. Από το ΤΕ μπορεί να παραλειφθούν οι ασκ. 1 και 2 καθώς εξετάζονται και στην Ε΄ τάξη. Η άσκ. 3 μπορεί να γίνει προφορικά για εξάσκηση στη σύνταξη εντολών. Η άσκ. 4 προάγει τη διαλογική συζήτηση. Για την άσκ. 5 έχει προταθεί σχέδιο εργασίας.	
Ανθολόγιο «Άντζελμαν» (σελ. 173-177)	Προτείνεται η διδακτική αξιοποίηση του κειμένου λόγω της ιδιαίτερης θεματικής των ρομπότ.	
2.Μηχανές του μέλλοντος (σελ.60-63)	Προτείνεται να αξιοποιηθούν οι ασκήσεις από το Β.Μ. εκτός από τις 1,2,3 που προβλέπονται για τα Εικαστικά. Από το ΤΕ καλό είναι να αξιοποιηθούν όλες οι ασκήσεις. Συνδυασμός λόγου και εικόνας. Κατάθεση επιχειρημάτων.	
3.Το ηλιακό λεωφορείο (σελ.64-65)	Προτείνεται η διδακτική προσέγγιση του ποιήματος. Από το Β.Μ. καλό είναι να γίνουν όλες οι ασκήσεις ως επαναληπτικές. Από το ΤΕ η άσκ. 1 μπορεί να παραλειφθεί, εφόσον ο/η εκπαιδευτικός κρίνει ότι δυσκολεύει τους/τις μαθητές/-ήτριες ή να αποτελέσει άσκηση παραγωγής γραπτού λόγου για το σπίτι, ώστε να υπάρχει περισσότερος χρόνος για την συμπλήρωσή της.	

Ανθολόγιο «Έκτακτα μέτρα στη Λιλιπούπολη για το νέφος» (σελ. 23)	Προτείνεται να μην αξιοποιηθεί διδακτικά το κείμενο, καθώς για τη συγκεκριμένη θεματική ενότητα υπάρχει διαθέσιμη ποικιλία κειμένων.	5 διδακτικές ώρες
4.Στο Αττικό Μετρό (σελ. 66-70)	Προτείνεται να αξιοποιηθεί διδακτικά το κείμενο και οι ασκήσεις από το Β.Μ. που αναφέρονται σε μελέτη χαρτών, καθώς και σε μετοχές ενεργητικής φωνής. Από το ΤΕ η άσκ. 6 μπορεί να δοθεί στο σπίτι.	
ΓΙΟΡΤΑΖΩ ΚΑΙ ΘΥΜΑΜΑΙ		
1.Να΄ μουν του στάβλου έν΄ άχυρο (σελ.74)	Προτείνεται η διδακτική αξιοποίηση του ποιήματος. Συμπληρωματικά, από το Ανθολόγιο μπορεί να αξιοποιηθεί το ποίημα του Ν. Βρεττάκου «Η Ειρήνη, ο Ιησούς και το πουλί» (σελ.68-69) που συνδυάζει το θρησκευτικό με το φυσιολατρικό στοιχείο.	
2. Να τα πούμε; (σελ.75-76)	Προτείνεται η διδακτική αξιοποίηση του μαθήματος ως αφόρμηση για γνωριμία των μαθητών/-ητριών με ήθη και έθιμα των Χριστουγέννων από την Ελλάδα αλλά ενδεχομένως και από άλλες χώρες.	
3.Αποκριές (σελ.77)	Το κείμενο μπορεί να αξιοποιηθεί ως αφόρμηση για υλοποίηση δραστηριοτήτων ζωγραφικής και κατασκευών στα Εικαστικά.	
4.Η καταστροφή των Ψαρών (σελ.78-79)	Προτείνεται η διδακτική αξιοποίηση του κειμένου σε συνδυασμό με το μάθημα του Ανθολογίου «Το μικρό κλεφτόπουλο» (σελ. 94).	
Ανθολόγιο «Το μικρό κλεφτόπουλο» (σελ. 94)	Προτείνεται η διδακτική αξιοποίηση του δημοτικού-κλέφτικου τραγουδιού.	
5.Ο Ευαγγελισμός της Θεοτόκου (σελ. 80)	Το κείμενο μπορεί να αξιοποιηθεί στα Θρησκευτικά, όπου υπάρχει αντίστοιχη ενότητα.	
<u>ΒΙΒΛΙΟ ΜΑΘΗΤΗ (Β.Μ.): ΤΕΥΧΟΣ Γ΄, ΤΕΤΡΑΔΙΟ ΕΡΓΑΣΙΩΝ (Τ.Ε.): ΤΕΥΧΟΣ Β΄</u> <u>ΑΝΘΟΛΟΓΙΟ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΩΝ ΚΕΙΜΕΝΩΝ Γ΄, Δ΄ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ</u>		
ΗΤΑΝΕ ΜΙΑ ΦΟΡΑ		12 διδακτικές ώρες
1.Τα ταξίδια του παππού μου (σελ. 8-10)	Προτείνεται να αξιοποιηθεί διδακτικά το κείμενο, καθώς και οι ασκήσεις από το Β.Μ. και από το ΤΕ.	
2.Τα ταξίδια του παππού μου (συνέχεια) (σελ. 11-14)	Προτείνεται η αξιοποίηση της συνέχειας του κειμένου με όλες τις ασκήσεις από το Β.Μ. και το ΤΕ με έμφαση στην κλίση επιθέτων. Από το ΤΕ οι ασκ. 3 και 4 μπορούν να γίνουν προφορικά, με απλή αναφορά στον πίνακα ανακοινώσεων.	
Ανθολόγιο «Παππούς και εγγονή» (σελ.160-163)	Διδακτική προσέγγιση του κειμένου.	
3.Μια αληθινή ιστορία (σελ. 15-18)	Προτείνεται η διδακτική αξιοποίηση του κειμένου και όλων των ασκήσεων από το Β.Μ. για δημιουργία παραγράφων και πλαγιότιτλων. Οι ασκ. 5 και 6 μπορούν να γίνουν προφορικά.	
Ανθολόγιο «Το ξύλινο άλογο» (σελ. 84-88)	Προτείνεται η διδακτική προσέγγιση του κειμένου, όπου ο συνδυασμός λόγου και εικόνας συμβάλλει στην	

	αισθητική απόλαυση.	
4.Στο νησί του Αιόλου (σελ. 19-22)	Προτείνεται η διδακτική αξιοποίηση του κειμένου για σύνθεση αφήγησης με φανταστικά και πραγματικά στοιχεία. Η ασκ. 4 από το Β.Μ. μπορεί να γίνει με βοήθεια, σε περίπτωση που κριθεί ότι δυσκολεύει τους/τις μαθητές/-ήτριες, ενώ η ασκ. 3 μπορεί να γίνει προφορικά. Οι ασκήσεις 2 και 3 μπορούν να γίνουν προφορικά. Η ασκ. 5 από το ΤΕ προτείνεται να γίνει προφορικά με στόχο την ανάπτυξη διαλογικής συζήτησης.	
5.Γεια σου χαρά σου Βενετιά (σελ. 23-25)	Προτείνεται η διδακτική αξιοποίηση του μελοποιημένου ποιήματος και των ασκήσεων από το Β.Μ. Η άσκηση 5 με τα μέρη του караβιού ενδείκνυται και ως θέμα για το μάθημα των Εικαστικών. Σε περίπτωση που κριθεί ότι η ασκ. 1 από το Τ.Ε. παρουσιάζει δυσκολίες για τους/τις μαθητές/-ήτριες μπορεί να παραλειφθεί. Η άσκηση 4 μπορεί να αξιοποιηθεί στο μάθημα των Εικαστικών.	
Ανθολόγιο «Παροιμίες-Αινίγματα» (σελ. 58-59)	Προτείνεται η διδακτική προσέγγιση αινιγμάτων, παροιμιών, γλωσσοδετών.	
ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ ΤΟ ΨΩΜΙ		9 διδακτικές ώρες
1. Το πιο γλυκό ψωμί (σελ. 28-31)	Προτείνεται η διδακτική προσέγγιση του κειμένου και των ασκήσεων από το Β.Μ.. Η ασκ. 3 στο Τ.Ε. μπορεί να παραλειφθεί καθώς αποτελεί επανάληψη.	
2. Το πιο γλυκό ψωμί (συνέχεια) (σελ. 32-36)	Προτείνεται η διδακτική αξιοποίηση της συνέχειας του κειμένου και των ασκήσεων από το Β.Μ.. Οι ασκ. 9, 10 και 11, μπορούν να γίνουν με τη βοήθεια του/της εκπαιδευτικού, εφόσον κριθεί ότι παρουσιάζουν δυσκολία για τους/τις μαθητές/-ήτριες της τάξης. Από το ΤΕ παραλείπεται η ασκ. 4 προφορικά. Στην ασκ. 5 η εικονογράφηση μπορεί να γίνει στα Εικαστικά.	
3. Ψωμί (σελ. 37-39)	Προτείνεται η διδακτική αξιοποίηση του ποιήματος και των ασκ. από το Τ.Ε και από Β.Μ.. Οι ασκ. 4, 5 και 7 από το Β.Μ. μπορούν να γίνουν με βοήθεια του/της εκπαιδευτικού.	
4. Καλή όρεξη! (σελ. 40-43)	Προτείνεται να μην αξιοποιηθεί διδακτικά το κείμενο, καθώς αποτελεί επανάληψη θεματικής της Α' και Β' τάξης. Προτείνεται να πραγματοποιηθούν οι ασκήσεις στο Β.Μ. και από το ΤΕ οι ασκ. 3, 4 (στα Εικαστικά) και 5. Επιπρόσθετα, η άσκηση 4 μπορεί να γίνει στο πλαίσιο της Μελέτη περιβάλλοντος (σελ.100-101).	
Ανθολόγιο «Ο ωραίος Δαρείος» (σελ. 127-129)	Προτείνεται να μην αξιοποιηθεί διδακτικά το κείμενο.	
5. Ο Καραγκιόζης φούρναρης (σελ. 44-47)	Προτείνεται η διδακτική αξιοποίηση του κειμένου με έμφαση στη διδασκαλία της συνέντευξης. Από το ΤΕ, η ασκ. 3 και 6 μπορούν να γίνουν προφορικά. Η άσκηση 6 μπορεί να γίνει στο μάθημα των Εικαστικών.	
ΟΛΟΙ ΜΙΑ ΑΓΚΑΛΙΑ		9 διδακτικές ώρες

1.Του κόσμου τα παιδιά (σελ. 50-52)	Προτείνεται η διδακτική αξιοποίηση του κειμένου που σχετίζεται με τα δικαιώματα των παιδιών, και όλων των ασκήσεων από το Τ.Ε.. Η άσκ. 6 μπορεί να παραλειφθεί, εφόσον ο χρόνος δεν επαρκεί, καθώς το περιεχόμενό της καλύπτεται και στην Ε΄ τάξη. Το μάθημα μπορεί να συνδυαστεί με το κεφάλαιο «Είμαστε παιδιά και έχουμε δικαιώματα» στη Μελέτη Περιβάλλοντος (σελ.93-95).	
Ανθολόγιο «Ας δώσουμε τον κόσμο στα παιδιά» (σελ. 164-165)	Προτείνεται η διδακτική αξιοποίηση του κειμένου	
2.Βοηθάμε να γίνει καλύτερος ο κόσμος μας (σελ. 53-55)	Προτείνεται η διδακτική αξιοποίηση του κειμένου και όλων των ασκήσεων από το Β.Μ. και το Τ.Ε. με στόχο ο/η μαθητής/-ήτρια να διατυπώνει προβλήματα και να προτείνει λύσεις. Ανθολόγιο Γ΄-Δ΄ τάξεων, Γ. Μ. Μαρίνος «Το τραγούδι του κλόουν» (σελ.158-159)	
3.Η πτήση των γερανών (σελ.56-59)	Προτείνεται να αξιοποιηθεί διδακτικά το κείμενο και όλες οι ασκήσεις από το Β.Μ. και το Τ.Ε. με στόχο ο/η μαθητής/-ήτρια να εκφράζει, με γραπτό και εικονικό τρόπο, φιλική μηνύματα. Ανθολόγιο Γ΄-Δ΄ τάξεων, Λ. Ψαραύτη «Το περιβόλι του Σαμίχ» (σελ.154-157)	
4.Ένα παιδί γράφει στον Θεό (σελ. 60-61)	Προτείνεται να αξιοποιηθεί διδακτικά το ποίημα και όλες οι ασκήσεις από το Β.Μ. και το Τ.Ε. Ανθολόγιο Γ΄-Δ΄ τάξεων, Φ. Φραγκούλη «Ένα παιδί γράφει στον Θεό» (σελ.160-163)	
ΓΙΟΡΤΗ ΚΑΙ ΞΕΝΟΙΑΣΙΑ		3 διδακτικές ώρες
1.Πάσχα, Κυρίου Πάσχα! (σελ. 64-65)	Προτείνεται να αξιοποιηθεί διδακτικά το ποίημα και προτείνεται να συμπληρωθεί ως πασχαλινή θεματική με το κείμενο από το Ανθολόγιο «Τότε που πήγαμε βόλτα τον Επιτάφιο» (σελ. 79-81), στο πλαίσιο γνωριμίας των μαθητών με τα ελληνικά πασχαλινά ήθη και έθιμα (Λαϊκός πολιτισμός και παράδοση) ή ενδεχομένως και με αντίστοιχα έθιμα άλλων χωρών. Ανθολόγιο Γ΄-Δ΄ τάξεων, Κ. Βάρναλης «Η μάνα του Χριστού» (σελ.	
2. Ο Μάης με τα στεφάνια (σελ. 66-67)	Προτείνεται να αξιοποιηθεί διδακτικά το κείμενο για περιγραφή εντυπώσεων από μια επίσκεψη στη φύση. Καλλιτεχνικές κατασκευές (κολλάζ, ζωγραφική) στα Εικαστικά, «Στον ρυθμό των λουλουδιών» (σελ.27-31)	
3.Το καλοκαίρι (σελ. 68-69)	Προτείνεται να αξιοποιηθεί διδακτικά το ποίημα στη Μουσική συνδυαστικά με μελοποιημένα ποιήματα και σχολικά τραγούδια για το καλοκαίρι και κατασκευές στα Εικαστικά, «Τροχιές γύρω από το κέντρο (ομόκεντρα)» (σελ.17), «Μέσα στο νερό...μορφές! (αντικατοπτρισμοί)» (σελ.40)	